

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5267/2021
12.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Миланка Тирнанић Станојевић, адвокат из ..., против туженог Града Смедерева, кога заступа Правобранилаштво Града Смедерева, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2313/17 од 05.12.2019. године, у седници одржаној 12.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2313/17 од 05.12.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2313/17 од 05.12.2019. године и пресуда Основног суда у Смедереву П 1488/12 од 30.06.2016. године, исправљена решењем тог суда П 1488/12 од 15.12.2016. године, у делу става другог и ставу трећем изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог престанка одборничког мандата на име неисплаћених припадности, односно одобричких плата исплати:

- износ од 11.769,90 динара са законском затезном каматом од 28.05.2010. године до исплате,

- износ од 18.715,71 динар са законском затезном каматом од 18.06.2010. године до исплате,

- износ од 10.219,77 динара са законском затезном каматом од 30.07.2010. године до исплате,

- износ од 16.668,30 динара са законском затезном каматом од 19.08.2010. године до исплате,

- износ од 15.952,44 динара са законском затезном каматом од 06.10.2010. године до исплате,

- износ од 16.670,22 динара са законском затезном каматом од 18.11.2010. године до исплате,

- износ од 11.656,26 динара са законском затезном каматом од 23.12.2010. године до исплате,

- износ од 12.502,44 динара са законском затезном каматом од 25.12.2010. године до исплате,

- износ од 10.418,70 динара са законском затезном каматом од 05.01.2011. године до исплате,
- износ од 13.490,70 динара са законском затезном каматом од 05.02.2011. године до исплате,
- износ од 17.539,80 динара са законском затезном каматом од 26.02.2011. године до исплате,
- износ од 12.623,68 динара са законском затезном каматом од 05.04.2011. године до исплате,
- износ од 15.148,42 динара са законском затезном каматом од 28.04.2011. године до исплате,
- износ од 14.209,54 динара са законском затезном каматом од 31.05.2011. године до исплате,
- износ од 21.693,96 динара са законском затезном каматом од 02.07.2011. године до исплате,
- износ од 10.308,16 динара са законском затезном каматом од 06.08.2011. године до исплате,
- износ од 17.221,12 динара са законском затезном каматом од 02.09.2011. године до исплате,
- износ од 12.637,15 динара са законском затезном каматом од 07.10.2011. године до исплате,
- износ од 12.865,92 динара са законском затезном каматом од 21.10.2011. године до исплате и
- износ од 17.995,35 динара са законском затезном каматом од 04.11.2011. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема отправка ове одлуке.

У преосталом делу ревизија тужиоца **ОДБИЈА** се као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове целог поступка у износу од 113.750,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П 1488/12 од 30.06.2016. године, која је исправљена решењем истог суда од 15.12.2016. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име накнаде штете коју је претрпео због незаконитог престанка одборничког мандата на име неисплаћених припадности које је требало да прими као одборник Скупштине Града Смедерева, за период од 15.12.2011. године до 23.04.2012. године, исплати укупан износ од 99.382,95 динара са законском затезном каматом на појединачно означене износе у том ставу изреке. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете коју је претрпео због незаконитог престанка одборничког мандата на име одборничких плата у периоду од 14.10.2008. до 14.12.2011. године, исплати 471.489,52 динара са законском затезном каматом на појединачно означене новчане износе у том ставу изреке. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.750,00 динара док је захтев за накнаду трошкова преко досуђеног до укупно траженог износа одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2313/17 од 05.12.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), ради уједначавања судске праксе. Из тих разлога на основу члана 404. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био одборник у Скупштини Града Смедерева од маја 2008. до 16.10.2008. године, када је престао да врши функцију одборника. Пресудом Окружног суда у Смедереву Уж 22/08 од 16.10.2008. године утврђен је престанак мандата одборницима Скупштине града Смедерево пре истека времена на које су изабрани, поред осталих и тужиоцу, на основу поднете бланко оставке у смислу члана 47. Закона о локалним изборима. Одлуком Уставног суда I Уз 52/2008 од 21.04.2010. године утврђено је да одредбе чланова 43. и 47. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС“ број 129/07) које регулишу институт бланко оставке, односно право подносиоца изборне листе да у име одборника поднесе оставку на ту функцију, нису у сагласности са уставом и потврђеним међународним уговорима, те су исте на основу члана 168. става 3. Устава престале да важе даном објављивања наведене одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 34 од 21.05.2010. године. Тужилац је 28.05.2010. године поднео Скупштини Града Смедерева захтев за измену појединачног акта о престанку одборничког мандата, а 07.06.2010. године поднео је жалбу Управном суду која је одбачена решењем Уж 176/10 од 05.11.2010. године. Након тога тужилац је Уставном суду поднео захтев за измену правноснажне пресуде Окружног суда у Смедереву Уж 22/08 од 16.10.2008. године, који је решењем од 15.09.2011. године усвојио захтев тужиоца за извршење Одлуке Уставног суда (I Уз 52/2008 од 21.04.2010. године) и одређено је да се последице престанка одборничког мандата отклоне изменом појединачног акта на основу кога је престао мандат. Поништено је решење Управног суда Уж 176/10 од 05.11.2010. године и одређено да Управни суд поново одлучи о захтеву за измену појединачног акта о престанку мандата у року од 30 дана од дана достављања наведеног решења. Пресудом Управног суда Уж 114/11 од 15.12.2011. године усвојен је захтев за измену појединачног акта о престанку мандата, између осталих и тужиоцу и у односу на њих се мења пресуда Окружног суда у Смедереву Уж 22/08 од 16.10.2008. године, тако што

се жалба ББ одбија. Скупштина Града Смедерево је 23.04.2012. године донела одлуку о престанку и враћању мандата одборника Скупштине Града Смедерево, између осталих и тужиоцу. Оценом налаза и мишљења вештака утврђено је да мање примљена накнада по основу неисплаћеног на име принадлежности које је тужилац требало да прими као одборник Скупштине Града Смедерева за период од 14.10.2008. до 23.04.2012. године износи укупно 570.872,47 динара. Поред тога, у табеларном прегледу по месецима вештак је приказао датум исплате и износе накнаде и дневница у појединачним новчаним износима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца за накнаду штете у периоду од 14.10.2008. до 14.12.2011. године, налазећи да тужени није одговоран за штету јер је одлуку о престанку мандата донео Окружни суд у Смедереву на основу тада важеће одредбе члана 47. Закона о локалним изборима. Судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд у законом прописаном поступку, па до доношења пресуде Управног суда Уж 114/11 од 15.12.2011. године (којом је усвојен захтев одборника за измену појединачног акта о престанку мандата), нема штетне радње туженог.

Одредбом члана 155. Закона о облигационим односима прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), а чланом 189. став 1. и 3. истог закона да оштећени има право на накнаду измакле користи у висини добитка који се могао основано очекивати према редовном току ствари и према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Према члану 166. став 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ број 109/07) прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, удружења грађана или верске заједнице дужни, у оквиру својих права и дужности, да извршавају одлуке и решења Уставног суда. По члану 58. став 1. тог Закона кад Уставни суд утврди да закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. Дакле, оваква одлука Уставног суда делује само убудуће, од дана њеног објављивања, што је предвиђено чланом 60. став 1. наведеног закона којим је прописано да се закон или други општи акт за које је утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не може примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени.

Тужиоцу је мандат одборника у Скупштини Града Смедерева престао на основу пресуде Окружног суда у Смедереву Уж 22/08 од 16.10.2008. године у смислу тада важеће одредбе члана 47. Закона о локалним изборима. У таквој ситуацији, тужилац нема право на накнаду материјалне штете - изгубљене користи за период од дана када је донета наведена пресуда о престанку одборничког мандата до објављивања одлуке Уставног суда I Уз 52/2008 („Службени гласник Републике Србије“ број 34 од 21.05.2010. године), јер је Окружни суд у Смедереву поступао у складу са важећим одредбама Закона о локалним изборима. Међутим, након објављивања означене Одлуке Уставног суда о несагласности члана 47. Закона о локалним изборима са Уставом и потврђеним међународним уговорима па до Одлуке Скупштине Града Смедерева од 23.04.2012. године о враћању мандата одборника, тужиоцу припада право на накнаду штете настале у овом периоду. Основ за досуђивање ове накнаде је Одлука Уставног суда која је коначна, извршна и општеобавезујућа. Иако није постојао правни основ по коме би орган јединице локалне самоуправе могао да измени судску пресуду, јер је одредбом члана 145. став 4. Устава одређено да судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд у законом прописаном поступку, Уставни суд је усвојио захтев тужиоца за извршење одлуке Уставног суда (I Уз 52/2008 од 21.04.2010. године) и одредио да се последице престанка одборничког мандата отклоне изменом појединачног акта на основу кога му је престао мандат.

Тужилац на основу одлуке Уставног суда и цитираних одредаба Закона о уставном суду има право на накнаду материјалне штете због изгубљених одборничких накнада (поред досуђеног) и за период од дана објављивања одлуке Уставног суда (21.05.2010. године) до дана када је донета одлука Управног суда Уж 114/11 од 15.12.2011. године у висини утврђеној вештачењем. Зато су нижестепене пресуде делимично преиначене и тужбени захтев за наведени период усвојен, док је ревизија тужиоца одбијена као неоснована у делу одлуке о накнади штете од престанка одборничког мандата до објављивања одлуке Уставног суда.

Тужилац је у претежном делу успео у поступку, па му сходно успеху у спору на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. у вези члана 165. став 2. Закона о парничном поступку припадају тражени трошкови целог поступка. Висина је одмерена према вредности предмета спора са којом је тужилац успео у парници и то за састав једног образложеног поднеска од 28.10.2013. године од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, за заступање на пет одржаних рочишта по 7.500,00 динара и пет неодржаних рочишта по 4.500,00 динара, као и за састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, све према Адвокатској тарифи важећој у време пресуђења. Тужилац има право и на накнаду трошкова за вештачење у износу од 12.000,00 динара. Трошкови на име судске таксе за тужбу и првостепену пресуду су признати у износу (по 5.875,00 динара) који је одмерио и досудио првостепени суд, без обзира на делимично преиначење пресуде, јер ова такса није плаћена, док захтев за накнаду трошкова судске таксе у другостепеном поступку није опредељен на основу члана 163. став 2. ЗПП, а такса у ревизији није тражена.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд је на основу чланова 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставовима другом и трећем изреке.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**